

Громадянська освіта

**Методичні рекомендації до організації
практичних занять**

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Тема: **Родинний бюджет**

МЕТА:

- отримати уявлення про механізм раціонального використання доходів на основі ознайомлення з витратами домогосподарства своєї родини.

ПРИГАДАЙТЕ

1. Що таке раціональне споживання?
2. Для чого існує бюджет?
3. Що таке домогосподарство?
4. Яке місце в економіці належить домогосподарствам?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Ознайомитися зі структурою витрат домогосподарства своєї сім'ї.
2. Підготувати матеріал, необхідний для проведення розрахунків бюджету домогосподарства своєї сім'ї.

ХІД РОБОТИ

1. Обчисліть витрати своєї сім'ї протягом місяця, трьох останніх місяців, на:

- 1) продукти;
- 2) відвідування закладів громадського харчування;
- 3) комунальні послуги;
- 4) податки та виплати кредитів;
- 5) транспортні витрати (громадський транспорт, витрати на обслуговування автомобіля, якщо він є);
- 6) одяг та взуття;
- 7) освіту (позашкільні заняття, канцелярські товари, книги тощо);
- 8) медицину;
- 9) спорт;
- 10) розваги;
- 11) інші потреби;
- 12) заощадження.

2. Дайте відповіді на запитання.

- 1) Чому ми витрачаємо стільки коштів на певну категорію? Чи можна витратити менше?
- 2) Чи не варто обмежити певну категорію витрат?
- 3) Які витрати видаються непотрібними?
- 4) Які способи економії ви можете запропонувати?

3. Обчисліть, скільки грошей від ваших щомісячних витрат становить 7 %.

Якщо завдяки бюджету ви заощадите цю суму й щомісяця почнете відкладати її на банківський рахунок під 18 % річних у гривні, то скільки коштів накопичиться через п'ять років?

4. Обговоріть у групах: що більш ефективно — збільшення доходів чи зменшення видатків?

5. Підсумки заняття.

Практичне заняття

Тема. Як протидіяти корупції.

Мета:

- порівнювати корупційне правопорушення та правопорушення, пов'язане з корупцією у сфері посягання на права людини
- давати оцінку деяким новелам законодавства з точки зору їхнього впливу на результативність запобігання та протидії корупції у сфері прав людини
- визначати відповідність окремих норм вітчизняного законодавства у сфері запобігання та протидії корупції до норм міжнародного права
- визначати наявність або відсутність порушення принципу рівності прав громадян щодо деяких норм вітчизняного законодавства у сфері запобігання та протидії корупції
- удосконалити свої навички ведення групової дискусії

ЗАВДАННЯ 1. Порівняйте корупційне правопорушення та правопорушення, пов'язане з корупцією у сфері посягання на права людини, визначивши при цьому спільні та відмінні ознаки в запобіганні та протидії цим протиправним діям.

ЗАВДАННЯ 2. Згідно із Законом України «Про освіту», який набув чинності 5 вересня 2017 р., місцеві органи управління освітою втратили право проводити атестацію освітніх закладів, поруч з атестацією працівників запроваджується їх сертифікація, замість Державної інспекції навчальних закладів створюється Державне агентство із забезпечення якості освіти, яке буде проводити інституційний аудит освітніх закладів, вводиться поняття академічної доброчесності й відповідальності за її порушення. Ознайомтеся із цими новаціями освітнього законодавства та зробіть висновок про те, наскільки вони можуть стати дієвими в запобіганні та протидії корупції у сфері реалізації права на якісну освіту. Знайдіть у Законі України «Про освіту» інші новели, які мають сприяти запобіганню та протидії корупції у сфері реалізації цього культурного права.

ЗАВДАННЯ 3. Ознайомтеся з новелами медичної реформи. Спробуйте визначити, які з них покликані найбільшою мірою сприяти запобіганню та протидії корупції у сфері охорони здоров'я, одним із наслідків чого має стати суттєве зростання якості медичних послуг.

ЗАВДАННЯ 4. Ознайомтеся зі змінами до Закону України «Про запобігання корупції», які передбачають наділення Національного агентства з питань запобігання корупції правом контролю за фінансовою діяльністю політичних партій. Спробуйте визначити, яким чином ці зміни можуть позначитися на запобіганні й протидії корупції у сфері реалізації громадянами України права на об'єднання в політичні партії. Висловіть свою думку щодо доцільності наділення Національного агентства з питань запобігання корупції правом контролю за фінансовою діяльністю громадських організацій із метою запобігання та протидії корупції у сфері реалізації громадянами України права на об'єднання в громадські організації.

ЗАВДАННЯ 5. Знайдіть у Законі України «Про зайнятість населення» норми, які мають сприяти запобіганню та протидії корупції у сфері реалізації права людини на працю. Із позицій критичного мислення спробуйте визначити шляхи вдосконалення цих норм.

ЗАВДАННЯ 6. Робота у групах. Деякі юристи вважають, що запровадження електронного декларування осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, яке передбачає вільний цілодобовий доступ усіх охочих до електронних декларацій цих осіб, є дискримінаційною щодо них нормою. Юристи обґрунтовують своє твердження тим, що таке декларування позбавляє державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування права на особисте життя й права на захист персональних та конфіденційних даних, а також опосередковано впливає на рівність прав усіх громадян України, яка закріплена в статті 21 Конституції України та статтях 1 і 7 Загальної декларації прав людини. Проведіть дискусію, у ході якої спробуйте спростувати або підтвердити істинність такого твердження.

ЗАВДАННЯ 7. На думку деяких юристів, електронне декларування порушує права третіх осіб, тобто тих осіб, які не є уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Опрацюйте відповідну норму Закону України «Про запобігання корупції» і дайте вичерпний перелік таких осіб.

ЗАВДАННЯ 8. Ознайомтеся зі статтею 16 Конвенції про права дитини. Зробіть висновок про те, чи порушуються права дитини, визначені цією нормою Конвенції, обов'язковістю електронного декларування, яке передбачає розміщення для вільного доступу інформації про належність на праві власності певного майна дітям осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

ЗАВДАННЯ 9. Законодавством України встановлено значні обмеження для осіб, які вчинили корупційні злочини. Незалежно від ступеня тяжкості цих злочинів та інших фактичних обставин цих осіб позбавлено цілого ряду процесуальних прав, які мають особи, що вчинили інші злочини. Проведіть дискусію, у ході якої спробуйте визначити: 1) чи зможуть вплинути такі обмеження на результативність боротьби з корупцією у сфері прав людини; 2) чи не є запровадження таких обмежень порушенням принципу рівності прав громадян, який закріплено в статті 21 Конституції України.

Підсумки заняття.

Практичне заняття

Тема. Попит на ринку праці і написання резюме.

Мета:

- давати визначення поняттям «попит на ринку праці», «резюме»;
- розуміти відмінності між потребами, бажаннями і можливостями людини;
- аналізувати чинники попиту і пропозиції на ринку праці;
- складати власне резюме;
- усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя;
- знати, що запорукою успішної професійної діяльності є зважена самооцінка власних здібностей та талантів.

Вступна частина

Складіть асоціативний куш до слова «попит ринку праці», «резюме». Далі оберіть із наведених словосполучень ті, які, на вашу думку, характеризують попит на ринку праці і резюме.

Попит на ринку праці:

- щось пропонувати;
- когось потребувати;
- необхідні спеціалісти;
- потрібна робоча сила.

Резюме:

- документ;
- анкета;
- коротко про себе;
- анкета своїх особистих професійних якостей.

Основна частина

1).Відкрити посилання та знайти інформацію «Робота в Україні по рубриках».

Працюємо з електронним ресурсом.

посилання URL: <https://rabota.ua/вакансии?>

<https://www.work.ua/jobs/?ss=1&advs=1>.

<https://besplatka.ua/rabota/vakansii>.

<https://jobs.ua/vacancy/search>.

2).Скласти перелік 5 найбільших пропозицій сфер роботи за кількістю оголошень.

3).Проглянути декілька оголошень роботи у цих сферах і виокремити умови прийняття на роботу та необхідні якості для робітника.

Перелік рубрик роботи

1. Продажі, клієнт, менеджмент.
 2. Торгівля.
 3. Виробництво, інженери, технологи.
 4. Студенти, початок роботи.
 5. Робочі спеціальності, персонал для дому.
- 4). Складіть необхідні умови і якості робітника для прийняття на роботу.

5).Складіть власне резюме.

Структура резюме

Резюме, як правило, вміщується на 1–2 сторінках і включає такі блоки:

Контактна інформація

- Ім'я й прізвище (по батькові можна опустити).
- Адреса (повністю, включно з індексом).
- Телефон (домашній, контактний, робочий із кодом міста; робочий телефон вказується лише в тому випадку, якщо у вас є можливість досить вільно спілкуватися на робочому місці).
- Адреса електронної пошти (якщо у вас ще немає особистої поштової скриньки, перед розсиланням резюме обов'язково створіть її).

Мета (не обов'язково, але бажано): коротка інформація щодо того, яку посаду ви хочете отримати й чому ви претендуєте на неї (не більше 6 рядків, а краще 2–3). Якщо резюме відправляється на конкретну вакансію, то замість мети пишеться назва або код цієї вакансії. Якщо у вас кілька різних цілей, можна скласти два-три варіанти резюме. Краще зробити декілька сфокусованих на різних аспектах резюме, ніж одне загальне.

Кваліфікація. Коротко вказується найбільш важлива для потенційного роботодавця інформація про ваші професійні навички, сильні сторони й досягнення.

Досвід роботи вказується у зворотному хронологічному порядку (спочатку зазначається останнє місце роботи). Це найважливіший блок резюме, у якому описується професійний досвід (як правило, за останні 10 років) за такою схемою:

- назва компанії;
- напрям діяльності компанії;
- строки роботи;
- посада;
- посадові обов'язки;
- професійні навички й досягнення.

Під час опису ваших досягнень використовуйте дієслова дії, такі як розвивав, заощадив, збільшив або скоротив.

Освіта. Чим більше пройшло часу після закінчення навчального закладу, тим менше місця цей пункт повинен займати в резюме; для випускників і студентів варто розміщувати його перед попереднім, оскільки якщо і є досвід роботи, то він менш значний. Можна повідомити про нагороди, підкреслити ті вивчені дисципліни, які відповідають вашій меті. Також варто згадати про додаткову освіту: курси, семінари, тренінги, стажування тощо.

Додаткова інформація: володіння іноземними мовами й комп'ютером, наявність прав водія, членство в професійних організаціях тощо (хобі варто згадувати тільки в тому випадку, якщо воно тісно пов'язане з бажаною роботою).

Рекомендації. Вкажіть можливість надання рекомендацій.

Про що не треба писати в резюме

Не треба вказувати або включати в резюме:

- всю вашу трудову біографію (насправді вашого потенційного роботодавця цікавлять тільки останні 3–5 місць роботи й період не більше 10 років);
- ваші фізичні дані й опис здоров'я;
- ваші слабкі сторони;
- причини, через які ви пішли з роботи;
- рекомендаційні листи або імена людей, які можуть вас рекомендувати (підготуйте цей список окремо, він може знадобитися на співбесіді).

Яким повинне бути резюме

При складанні резюме варто пам'ятати про такі принципи:

Структурованість. Уся інформація в резюме має викладатися в певній послідовності й відповідати обраній формі.

Вибірковість. Обмірковуючи своє резюме, насамперед визначте його мету, тобто вирішіть, яку роботу ви хочете одержати. Проаналізуйте свій професійний досвід і виберіть із нього тільки те, що чітко відповідає встановленій меті. Вибірковий підхід вбереже ваше резюме від зайвої, непотрібної інформації.

Об'єктивність. Описуючи свій досвід і навички, будьте реалістичні й об'єктивні. Ви повинні бути готові обґрунтувати все, що вказали в резюме.

Стислість. Обсяг резюме не повинен перевищувати двох сторінок, тому інформацію необхідно викладати коротко, наголошуючи на найбільш важливих для роботодавця моментах.

Конкретність. Потрібно бути гранично конкретним у виборі формулювань.

Активність. Не будьте багатослівні й уникайте пасивних форм. Підкресліть досягнуті результати, використовуючи дієслова дії.

Позитивність. Віддавайте перевагу позитивній інформації перед негативною.

Акцент на досягненнях. Зосереджуйте увагу на ваших досягненнях. Намагайтеся не використовувати займенник «я».

5. Підсумки заняття.

Практичне заняття.

Тема. Як діють волонтери в Україні та різних країнах світу.

Мета: вияснити про волонтерський рух в Україні та і різних країнах світу; визначити основні засади волонтерської роботи; закріпити навички аналізу та систематизації матеріалу; виховувати почуття толерантності та відповідальності щодо волонтерської діяльності.

Завдання:

Виконайте практичні завдання, даючи відповіді на запитання: (письмово)

- Кого називають волонтером?
- Чим займаються волонтери в Україні?
- Що вам відомо про волонтерський рух у різних країнах?
- Які якості потрібні людині, щоб бути волонтером?

Практична робота

Група студентів ділиться на 3 підгрупи, в кожній з яких обирається модератор. Учасники в підгрупах отримують завдання зібрати інформацію по певних категоріях (ЄС – ЄАЕС – позаблокова незалежна Україна) за допомогою гаджетів та інтернет ресурсів.

Підбиття підсумків.

Геополітичне становище обумовлює для неї можливості стати як мостом, що поєднує Схід та Захід, так і «сірою» буферною зоною між ними. Зрештою, було обрано курс на Європейську інтеграцію. Каталізатором цього стала збройна агресія Росії проти України. У міжнародних відносинах Україна посідає активну позицію, вона бере участь в діяльності різноманітних міжнародних організаціях, налагоджує двостороннє співробітництво, має потужну підтримку з боку світової громадськості.

V. Домашнє завдання.

1. Підготуйте коротке есе з переліком перетворень, які, на вашу думку, необхідно здійснити Україні на шляху до Європейського співтовариства.

Практичне заняття

Тема. Економічні, соціальні та політичні переваги вступу до ЄС.

Мета: розглянути економічні, соціальні та політичні переваги вступу до ЄС; вдосконалювати навички та вміння аналізу матеріалу, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; виховувати економічну та політичну обізнаність власної країни.

1. Розгляньте поданий матеріал та складіть запитання для обговорення.

Актуальність даної теми полягає в тому, що завдання інтеграції України в європейський політичний та економічний простір, які неодноразово проголошувалися в якості пріоритетного вектора входження в світове господарство, поставили на порядок денний розвиток всебічного співробітництва з ЄС. Різностороннє співробітництво з Євросоюзом не тільки відповідає природному геополітичному напрямку інтеграційної стратегії України, але є ключовим практичним засобом формування ефективної відкритої економіки. Над даним питанням працювали такі автори, як І. Бураковський, Г. Немиря, О. Павлюк, В. Маштабей, в статтях яких детально проаналізована нормативно-правова база стосунків Україна-ЄС, визначено чим ЄС привабливий для України і чим Україна приваблива для ЄС як економічний партнер, намічено основні заходи щодо подальшої інтеграції України в ЄС. Але треба зауважити на тому, що на даний час замало друкується статистичних даних щодо економічних зв'язків України з країнами Західної Європи, відсутні монографії, присвячені проблемі інтеграції України в Європу. До позитивних наслідків вступу України в ЄС можна віднести такі вигоди: - політичні вигоди: Участь в Європейській колективній безпеці та гарантування, за її допомогою, територіальної недоторканості України; - економічні вигоди: Макроекономічна стабільність, нові ринки збуту для українських товарів та додаткові інвестиції, в українську економіку, надання субсидій деградуючому сільському господарству, зменшення митних тарифів та отримання позитивного сальдо торговельного балансу; - соціальні вигоди: Ефективний захист прав людини в інституціях ЄС, відкриття кордонів для вільного пересування населення та розширення можливостей для освіти, роботи й відпочинку, забезпечення високого рівня життя населення; - культурні (ідеологічні) вигоди: Широкий доступ до інформаційного потенціалу ЄС. А також відзначити наступні переваги вступу України до ЄС: політичні переваги: Стабільність політичної системи та адаптація національного законодавства із законодавством ЄС, реформування недієздатного національного судочинства; економічні переваги: Забезпечення розвитку середнього та малого бізнесу, впровадження стандартів ЄС у виробництві, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств; соціальні переваги: Формування середнього класу, реформування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту тощо; ідеологічні переваги: Поширення української культури в країнах ЄС. До негативних наслідків вступу України в ЄС можна назвати такі загрози: - політичні загрози: Небезпека втягнення

України в конфлікт цивілізацій між Заходом і мусульманським світом; - економічні загрози: Можливе переміщення до України шкідливих виробництв; - соціальні загрози: Поглиблення демографічного спаду, проблема незаконної міграції та відтоку кадрів; - культурні (ідеологічні) загрози: Падіння духовності; а також визначити такі недоліки вступу України до ЄС: - політичні недоліки: Часткова втрата суверенітету, невизначеність стратегії розвитку ЄС, погіршення відносин з країнами СНД та іншими країнами; - економічні недоліки: Втрата конкурентоспроможності певних галузей, складність переходу на європейський рівень цін; - соціальні недоліки: Ускладнення візового режиму зі східними сусідами; - культурні (ідеологічні) недоліки: Розмивання національної самобутності України. З поданого переліку переваг та недоліків вступу України в ЄС можна зробити висновок, що управління політичною, економічною, соціальною та ідеологічною сферами суспільства в ЄС, в цілому, відповідають загальновизнаним демократичним, правовим і науково-теоретичним критеріям, цілі як ЄС, так й України, переважно знаходяться в одній площині та взаємодоповнюються, отже Україні є вигідним приєднання до ЄС. Проте, як будь-яке об'єктивне явище, євроінтеграція має як плюси, так і мінуси, пов'язані, мабуть, з процесом становлення структури ЄС і стратегії розвитку. У зв'язку з цим, Україні під час вступу до ЄС, слід акцентувати увагу на використанні саме позитивних моментів євроінтеграції з одночасним виробленням стратегії та лінії поведінки по запобіганню перекидання на територію України зазначених вище загроз і небезпек. Проаналізувавши можливі позитивні та негативні наслідки вступу України до ЄС, слід зазначити, що входження до Європейського Союзу є логічним наслідком прагнення України до цивілізованої правової держави та розбудови демократичного суспільства, обумовлений сучасними реаліями та вимогами об'єктивних суспільно-економічних і політичних законів розвитку. В сучасному глобалізованому суспільстві, найбільшу вигоду отримують саме ті країни, які об'єднують свої зусилля заради досягнення спільних інтересів та високих показників розвитку. Отже, приєднання України, в загальному, відповідає її національним інтересам за умови врахування наданих нижче рекомендацій, об'єктивного та всебічного вивчення факторів інтеграції, її впливу на політичну, економічну, соціальну та культурну (ідеологічну) сфери держави, вироблення власної лінії поведінки в межах, які не суперечитимуть членству України в ЄС.

2. Обміняйтеся з одногрупниками складеними запитаннями та дайте на них відповідь.

3. Підсумки заняття.

8. Рекомендована література

- 1.БаккаТ.В.,МарголінаЛ.В.,МелещенкоТ.В,Громадянськаосвіта.К.,Оріон,201
- 2.Гісем О.О.,Мартинюк О.О.Громадянська освіта: підручник для 10 класу (інтегрований курс, рівень стандарту).- Харків,Ранок,2018
- 3.Громаянська освіта: конспект лекцій для здобувачів освітньо- професійного рівня фаховий молодший бакалавр усіх спеціальностей денної форми навчання, укладач П.СКоваль. -Ковель:ВСП «КПЕФК ЛНТУ»,2023р.
- 4.Мартинюк О.О. Громадянська освіта,10кл. Харків,Ранок,2019.
- 5.Мелещенко Т.В. Громадянська освіта: .-підручник 10 клас(інтегрований курс, рівень стандарту).К., Оріон, 2018.

9.Інформаційні ресурси

- 1.https://drive.google.com/drive/folders/1KG7977XJ8nBOQrfloapPrKZsZZxrzdTC?usp=share_link
- 2.www.nbu.gov.ua
- 3.www.britannica.com
- 4.www.uk.wikipedia.org